

Sygn. akt VIII GC 504/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Patrycja Baranowska

Protokolant Monika Ziębakowska

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2016 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. K. (1)

przeciwko R. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. K. na rzecz powoda J. K. (2) kwotę 122.919,81 zł (stu dwudziestu dwóch tysięcy dziewięciuset dziewiętnastu złotych osiemdziesięciu jeden groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 110.079,89 zł (stu dziesięciu tysięcy siedemdziesięciu dziewięciu złotych osiemdziesięciu dziewięciu groszy) od dnia 23 marca 2013 roku,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28.355,00 zł (dwudziestu ośmiu tysięcy trzystu pięćdziesięciu pięciu złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 504/15

UZASADNIENIE

J. K. (1) wniósł o zasądzenie od R. K. kwoty 122.919,81 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi w następujący sposób: od kwoty 89.034,72 zł od dnia 29 listopada 2011 r., od kwoty 1.728,00 zł od dnia 4 lutego 2012 r. oraz od kwoty 19.317,17 zł od dnia 7 lutego 2012 r.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał jako podstawę prawną żądania art. 299 § 1 k.s.h., ponadto podał, że jest wierzycielem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., w której pozwany R. K. w czasie powstania zobowiązań spółki aż po dzień wniesienia pozwu pełnił funkcję prezesa w jednoosobowym zarządzie spółki. Objęte pozwem roszczenie wynika z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 czerwca 2012 r. wydanego w sprawie o sygn. VIII GC 78/12. Powód wyjaśnił, że na kwotę żądania składają się należności główne zasądzone wskazanym powyżej wyrokiem tj. kwota 110.079,89 zł oraz koszty postępowania w wysokości 9.212 95 zł, a także 2.605,40 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego i 1.113,52 z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego. Zdaniem powoda bezskuteczność egzekucji potwierdza zasadność zgłoszonego żądania.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozw.

Na rozprawie w dniu 15 maja 2013 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa wskazując na niewykazanie przez powoda przesłanki bezskuteczności egzekucji- z postanowienia komornika wynika bowiem, że nie wyczerpał on wszystkich sposobów egzekucji. Pozwany wskazał także, że wobec spółki (...) prowadzone jest postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu, w którym zgłoszono wierzytelność dochodzoną niniejszym pozwem. Ponadto pozwany zaznaczył, że złożenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości spółki w maju 2012 r. nastąpiło w ustawowym terminie w tamtym czasie był w spółce majątek, z którego można było się zaspokoić.

Wyrokiem z dnia 29 maja 2013 r., sygn. akt VIII GC 83/13 Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo. Sąd ustalił, że pozwany jest prezesem jednoosobowego zarządu spółki (...), prowadzącej działalność w zakresie robót ogólnobudowlanych oraz że wyrokiem z dnia 13 czerwca 2012 r., w sprawie VIII GC 78/12, Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od wymienionej spółki na rzecz powoda kwotę 110.079,98 zł z odsetkami i kosztami procesu, a w dniu 18 lipca 2012 r. nadał temu wyrokowi klauzulę wykonalności. W dniu 19 lipca 2012 r. powód wystąpił z wnioskiem o wszczęcie egzekucji, wskazując, że wnosi o skierowanie jej do ruchomości i nieruchomości dłużnika, środków pieniężnych na rachunku bankowym oraz do oznaczonych wierzytelności.

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie, przed którym wszczęto postępowanie o ogłoszenie upadłości spółki (...) z możliwością zawarcia układu, zabezpieczył majątek dłużnika przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wyroku z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie VIII GC 78/12. W tej sytuacji komornik, powołując się na bezskuteczność egzekucji, postanowieniem z dnia 10 września 2012 r. umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte na wniosek powoda. Postanowieniem z dnia 19 września 2012 r. Sąd Rejonowy ogłosił upadłość spółki (...) z możliwością zawarcia układu, w związku z czym powód zgłosił swoją wierzytelność w celu jej zaspokojenia w tym postępowaniu.

Sąd Okręgowy uznał, że powód nie wykazał przesłanki bezskuteczności egzekucji, wynikającej z art. 299 § 1 k.s.h., przedłożył bowiem jedynie pierwszą stronę postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, zawierającą sentencję i początek uzasadnienia, podczas gdy w toku postępowania egzekucyjnego ustalono, że spółka (...) figuruje w ewidencji osób ubezpieczonych i płatników składek, posiada rachunki bankowe oraz jest właścicielem kilku samochodów osobowych i ciężarowych. Powód nie uczynił zadość zobowiązaniu do przedłożenia pełnego odpisu omawianego postanowienia, co spowodowało ujemne skutki procesowe, wyrażające się w przyjęciu braku wykazania bezskuteczności egzekucji wobec spółki. Brak bowiem podstaw do przyjęcia, że pozostały majątek spółki (...) nie pozwoliłby na uzyskanie zaspokojenia, tym bardziej że prowadzone było wobec niej postępowanie o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, a nie upadłości likwidacyjnej. Poza tym dopiero ukończenie lub umorzenie postępowania upadłościowego pozwoli określić, w jakim zakresie wierzyciel nie uzyskał zaspokojenia, a tym samym w jakim zakresie może ponosić odpowiedzialność członek zarządu na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

Wyrokiem z dnia 30 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa 595/13 Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację powoda, aprobując przeważającą część ustaleń faktycznych Sądu I instancji oraz ich ocenę prawną. Sąd stwierdził przy tym, że w chwili wydania zaskarżonego wyroku spółka (...) od dnia 27 lutego 2013 r. znajdowała się w upadłości likwidacyjnej oraz że zachodzi konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego. Ustalił, że problemy finansowe spółki rozpoczęły się w 2011 r., ujemny wynik finansowy utrzymywał się także w okresie od stycznia do kwietnia 2012 r., a w dniu 24 maja 2012 r. spółka złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Tytuł wykonawczy, na podstawie którego powód domagał się wszczęcia egzekucji, wpłynął do komornika w dniu 24 lipca 2012 r., a więc w toku postępowania upadłościowego. Z kolei w dniu 4 września 2012 r. do komornika wpłynęło postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 22 sierpnia 2012 r. o zabezpieczeniu majątku, a w dniu 5 września 2012 r. wniosek powoda o umorzenie postępowania egzekucyjnego, w którym zrezygnował z wysłuchania dłużnika i wraził zgodę na umorzenie postępowania ze względu na jego bezskuteczność. W dniu 10 września 2012 r. komornik umorzył postępowanie, wskazując jako podstawę art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podtrzymał stanowisko Sądu I instancji, że umorzenie postępowania egzekucyjnego nie oznacza, iż wierzytelność powoda nie zostanie zaspokojona w toku postępowania upadłościowego. Dopiero z chwilą zakończenia tego postępowania, które zmierza do równomiernego zaspokojenia wierzycieli, będzie możliwe stwierdzenie, czy i w

jakim zakresie egzekucja wobec spółki jest bezskuteczna. Jeżeli potencjał majątkowy spółki obniżył się na skutek zbyt późnego zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, członkowie zarządu odpowiadają tylko w granicach obniżenia tego potencjału. Skoro jednak nie wiadomo czy wierzyciel nie uzyska choćby częściowego zaspokojenia wierzytelności w toczącym się postępowaniu upadłościowym, badanie kwestii obniżenia potencjału majątkowego spółki miałyby jedynie charakter teoretyczny. Ostatecznie Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu I instancji, że powód nie wykazał przesłanki bezskuteczności egzekucji, gdyż zgłosił swoją wierzytelność do masy upadłości i została ona uwzględniona na liście wierzytelności, a postępowanie upadłościowe nie zostało zakończone.

W wyniku skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy, sygn. akt II CSK 402/14 uchylił powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego. W ocenie Sądu Najwyższego - wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego - fakt dochodzenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, toczącym się wobec spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, nie stanowi przeszkody do wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym przeciwko członkowi zarządu tej spółki. Przesłanką odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. jest bowiem bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce, którą wierzyciel może wykazać za pomocą wszelkich środków dowodowych. Przesłankę tę można uznać za spełnioną również przed zakończeniem postępowania upadłościowego. Zdaniem Sądu Najwyższego nie można przy tym przyjmować, że samo ogłoszenie upadłości spółki świadczy o bezskuteczności egzekucji, jednakże mogą wskazywać na to wyniki czynności podejmowanych w toku postępowania upadłościowego. Sąd Apelacyjny tymczasem poprzestał na stwierdzeniu, że powód zgłosił swoją wierzytelność do masy upadłości, że została ona uwzględniona na liście wierzytelności oraz że postępowanie upadłościowe nie zostało zakończone. Sąd Najwyższy uznał, że z teoretycznego punktu widzenia Sąd Apelacyjny miał rację przyjmując, że wierzyciele uczestniczący w postępowaniu upadłościowym dopiero z chwilą zakończenia tego postępowania będą mogli kategorycznie stwierdzić, czy i w jakim zakresie uzyskali zaspokojenie z funduszy masy upadłości. Analiza przebiegu konkretnego postępowania upadłościowego, w szczególności liczby wierzycieli uprawnionych do zaspokojenia z masy upadłości, zawartości i struktury listy wierzytelności oraz kolejności zaspokajania wierzycieli, może jednak jeszcze przed formalnym zakończeniem postępowania wskazywać w sposób niebudzący wątpliwości na brak możliwości zaspokojenia z funduszy masy upadłości. Należy jednak w tym zakresie poczynić konkretne ustalenia faktyczne, zaś powołanie się jedynie na fakt niezakończenia postępowania upadłościowego spółki (...) nie pozwala na odparcie podniesionego w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 299 § 1 k.s.h.

Wyrokiem z dnia 8 września 2015 r., sygn. akt I ACa 581/15 Sąd Apelacyjny w Szczecinie uchylił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 29 maja 2013 r., sygn. VIII GC 83/13 i sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego w sprawie zaistniała sytuacja opisana w art. 386 § 4 k.p.c.

Sąd Apelacyjny wyraził pogląd, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi między innymi wówczas, gdy sąd nie zbadał materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialno-prawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie, w szczególności np. gdy sąd pierwszej instancji w sprawie o zapłatę na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. ograniczył się do zbadania przesłanki bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce i - w ocenie sądu drugiej instancji - błędnie przyjął, że przesłanka ta nie została spełniona, przez co oddalił powództwo bez zbadania podnoszonych przez pozwanego okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. Sąd Apelacyjny zaznaczył, że ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy na podstawie przedstawionych przez strony dowodów obrazujących stan postępowania upadłościowego ustali, jakie są szanse na zaspokojenie uznanej i wpisanej na listę wierzytelności upadłego wierzyciela powoda, a następnie, dokona oceny zarzutów pozwanego dotyczących zwolnienia z odpowiedzialności odszkodowawczej wobec powoda. W ocenie Sądu Apelacyjnego konieczna jest też oceny zasadności roszczenia przy uwzględnieniu tego, że szkoda, o której mowa w art. 299, odpowiada różnicy w potencjale majątkowym spółki, jaka wystąpiła, a do jakiej nie doszłoby, gdyby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadziła działalność gospodarczą w zakresie wykonywania robót ogólnobudowlanych. Zarząd spółki jest jednoosobowy. Prezesem zarządu spółki jest R. K.. W skład majątku spółki wchodziła między innymi nieruchomość położona w S. przy ul. (...), sprzęt w postaci koparki gaśnicowej, koparko-ładowarki, samochodu ciężarowego, półciężarowego, samochodu osobowego oraz sprzętu budowlanego. Nieruchomość obciążona była hipoteką.

dowód : odpis KRS k. 35-37;

przesłuchanie pozwanego R. K. k. 84-86, k. 370

W 2011 r. rozpoczęły się problemy (...) spółki (...), w tym bowiem roku spółka osiągnęła stratę stanowiącą ok. 10% przychodów. Wobec faktu, że ujemny wynik finansowy w tych granicach utrzymywał się także w okresie od stycznia do kwietnia 2012 r. złożony został wniosek o upadłość.

W piśmie z dnia 24 maja 2012 r. pozwany reprezentujący dłużnika - spółkę (...) wystąpił do Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie o ogłoszenia upadłość z możliwością zawarcia układu.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt XII GU 53/12.

dowód : postanowienia o ogłoszeniu upadłości k. 163-169,

przesłuchanie pozwanego R. K. k. 84-86, k. 370

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie o sygn. akt VIII GC 78/12 Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od spółki (...) w S. na rzecz J. K. (1) kwotę 110.079,98 zł z ustawowymi odsetkami od kwot 89.034,72 zł od dnia 29 listopada 2011 r., od kwoty 1.728,00 zł od dnia 4 lutego 2012 r. oraz od kwoty 19.317,17 zł od dnia 7 lutego 2012 r. oraz zasądził od spółki na rzecz J. K. (1) kwotę 9.121 zł tytułem kosztów procesu. Roszczenie objęte wyrokiem stanowiło wynagrodzenie z tytułu prac podwykonawczych, wykonywanych w ramach inwestycji realizowanej przez spółkę (...) pod nazwą (...).

dowód : wyrok z dnia 13 czerwca 2012 r. k. 12,

przesłuchanie powoda J. K. (1) k. 369 verte – 370,

przesłuchanie pozwanego R. K. k. 84-86, k. 370

W dniu 25 czerwca 2012 r. na podstawie tytułu egzekucyjnego w postaci powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 czerwca 2012 r. wydanego w sprawie o sygnaturze akt VIII GC 78/12 J. K. (1) wniósł o wszczęcie postępowania zabezpieczającego. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. KM 3173/12.

Zarządzeniem z dnia 26 czerwca 2012 r. komornik sądowy wezwał J. K. (1) do uzupełnienia wniosku poprzez wpłacenie opłaty za dokonanie zabezpieczenia w kwocie 2.537,60 zł oraz uiszczenie zaliczki na korespondencję w kwocie 33,90 zł. Opłata w wysokości 2.537,60 zł została uregulowana w dniu 26 czerwca 2012 r., zaś zaliczka na korespondencję w dniu 10 września 2012 r.

dowód : zarządzenia z dnia 26.06.2012 r. - k. 49, wniosku o zabezpieczenie k. 50-51, potwierdzenie transakcji k. 13, potwierdzenie transakcji k. 24

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2012 r. referendarz sądowy nadał wyrokowi Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 czerwca 2012 r., sygn. akt VIII GC 78/12 klauzulę wykonalności.

dowód : postanowienie z 18.07.2012 r. k. 11

Pismem z dnia 19 lipca 2012 r. J. K. (1) wniósł o wszczęcie egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 czerwca 2012 r. wydanego w sprawie o sygnaturze akt VIII GC 78/12

opatrzono klauzulą wykonalności z dnia 18 lipca 2012 r. We wniosku wskazał, że żąda przeprowadzenia egzekucji z ruchomości dłużnika, nieruchomości, ze środków pieniężnych zgromadzonych na wskazanym rachunku bankowym oraz ze wskazanych wierzytelności. Postępowanie wszczęto przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeżne i Zachód w S. pod sygn. KM 3726/12.

Zarządzeniem z dnia 24 lipca 2012 r. Komornik Sądowy wezwał J. K. (1) do uzupełnienia wniosku w sprawie przeciwko dłużnikowi spółce (...) poprzez wpłacenie stosownych zaliczek w łącznej wysokości 199,67 zł. Należność została uiszczona w dniu 2 sierpnia 2012 r.

dowód : wniosek o wszczęcie egzekucji k. 21-22; zarządzenie z dnia 24 lipca 2012 r. k. 25; potwierdzenie transakcji k. 18, potwierdzenie transakcji k. 23

Postanowieniem z dnia 27 lipca 2012 roku Komornik Sądowy w sprawie o sygn. akt KM 3726/12 przyznał wierzycielowi J. K. (1) koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 900 zł.

dowód : postanowienie z dnia 24 lipca 2012 r. k. 19-20

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2012 r., Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie w sprawie o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu spółki (...) prowadzonej pod sygn. akt XII GU 53/12 zabezpieczył majątek dłużnika między innymi poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin Prawobrzeżne i Zachód w S. pod sygn. akt KM 3726/12 prowadzone w oparciu o tytuł wykonawczy - wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 czerwca 2012 r. wydanego w sprawie o sygn. akt VIII 78/12.

dowód : postanowienie z 22.08.2012 r. k. 14-17

Postanowieniem z dnia 10 września 2012 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 3726/12 wobec stwierdzenia bezskutecznej egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt. 3 k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia wskazał między innymi, że wierzyciel nie wskazał majątku, z którego prowadzona ma być egzekucja. Koszty egzekucji komornik ustalił na kwotę 510,98 zł wskazując, że koszty do wysokości 213,52 zł zostały pokryte przez wierzyciela, a obciążają dłużnika.

dowód : postanowienie z 10.09.2012 r. k. 10

Postanowieniem z dnia 19 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt XII GU 53/12, Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie ogłosił upadłość dłużnika - spółki (...) z możliwością zawarcia układu. Powód zgłosił wierzytelność w toku postępowania upadłościowego.

dowód: postanowienia o ogłoszeniu upadłości k. 163-169, postanowienia k. 198-204

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego spółki (...) z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego. P. toczy się pod sygn. akt XII GUp 26/09. Syndykiem masy upadłości wyznaczony został B. R..

W skład masy upadłości wchodzi nieruchomość upadłej spółki położona przy ul. (...) obciążona hipotekami praktycznie równymi jej wartości, należności o wartości ok. 1.500.000 zł, w tym możliwe do ściągnięcia o wartości ok. 800.000 zł, ruchomości i dobra niematerialne o wartości przekraczającej 230.000 zł. Zobowiązania pracownicze i z tytułu ZUS (uprzywilejowane) wynosiły ok. 340.000 zł. Większość zobowiązań stało się wymagalnych w roku 2011 i 2012. Dwie z wierzytelności zabezpieczonych hipotekami obciążającymi nieruchomość nie zostały uznane w toku postępowania upadłościowego, w związku z czym wierzytelności uprzywilejowane zabezpieczeniem hipotecznym uległy zmniejszeniu o ponad 530.000 zł.

Zgodnie z listą wierzytelności, wartość wierzytelności uznanych i zaliczonych do kategorii II i III ustalono na kwotę przekraczającą 2.800.000 zł.

Wierzytelność przysługującą powodowi, stwierdzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie o sygn. akt VIII GC 78/12 została uznana przez syndyka w całości, umieszczona na liście wierzytelności i zaliczona do kategorii IV. Wierzycieli uznanych na liście w kategorii IV jest ponad 60.

Na dzień 2 marca 2016 r. postępowanie upadłościowe było na etapie końcowym. Do tego momentu żadni wierzyciele, w tym również J. K. (1) nie zostali zaspokojeni. Został złożony oddzielny plan podziału kwot uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości. Po zatwierdzeniu planu zaspokojenie powinni uzyskać wierzyciele zabezpieczeni hipotecznie na nieruchomości. Z pozostałych środków zaspokojenie winni uzyskać również pozostali wierzyciele w kolejności ustalonych kategorii. Na dzień 2 marca 2016 r. w masie upadłości było około 1.500.000 zł. Na tą kwotę składało się należność dotycząca nieruchomości, która została sprzedana za około 800.000 zł oraz kwota 730.000 zł uzyskana w wygranej sprawie sądowej. Wierzytelności należne masie upadłości wynosiły około 30.000 zł. Koszty postępowania upadłościowego ustalono na kwotę wyższą niż 100.000 zł. Ruchomości w zasadzie zostały sprzedane. Pojazdy i urządzenia zostały sprzedane po cenie oszacowania. Pozostałe ruchomości za niższą cenę. Z ruchomości najwyższą kwotę osiągnięto ze sprzedaży koparki 80.000 zł, kontenery sprzedano za kwotę około 10.000 zł.

dowód : wydruku z monitora k. 115-116, odpisu z KRS k. 117-120, listy wierzytelności k. 153-155, listy wierzytelności k. 158-160, listy wierzytelności k. 170-190, listy wierzytelności k. 205-225, spisu inwentarza i uzupełniającej listy wierzytelności k. 332-367,

zeznania świadka – syndyka B. R. k. 369-369 verte

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo, z którym wystąpił powód zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

Podstawę powództwa stanowi przepis art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym w sytuacji gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Jak wynika natomiast z art. 299 § 2 k.s.h., członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1 jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Przepis art. 299 k.s.h. przewiduje szczególną odpowiedzialność członków zarządu, będącą odpowiedzialnością za zobowiązania wobec wierzycieli. Odpowiedzialność członków zarządu jest odpowiedzialnością ustawową, osobistą, nieograniczoną, lecz jest to odpowiedzialność subsydiarna, gdyż uzupełnia ona odpowiedzialność spółki w ten sposób, że gdy egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, dopiero wówczas można sięgnąć do majątku członków zarządu. Posiłkowy charakter odpowiedzialności oznacza również, iż nie można zaspokoić się z majątku członków zarządu, jeżeli nie wykorzystano drogi sięgnięcia do majątku spółki i egzekucja w rzeczywistości nie była bezskuteczna. Jeżeli nie zostaną wykazane przesłanki zwalniające członków zarządu z odpowiedzialności, odpowiadają oni za całość zobowiązań spółki.

Członek zarządu może jednak uwolnić się od odpowiedzialności w trzech sytuacjach. Po pierwsze, gdy wykaze, że we właściwym czasie zgłosił wniosek o upadłość lub wszczęto postępowanie układowe. Po drugie, gdy nie doszło do zgłoszenia wniosku o upadłość oraz nie wszczęto postępowania układowego, ale nastąpiło to nie z jego winy i po wtóre, nawet gdy co prawda nie zgłoszono wniosku o upadłość lub nie wszczęto postępowania układowego, lecz wierzyciel nie poniósł szkody. Ciężar dowodu w tych przypadkach spoczywa na stronie pozwanej.

Powód, który dochodzi roszczenia przewidzianego w art. 299 § 1 k.s.h., powinien zatem jedynie wykazać istnienie - we wskazanym wyżej znaczeniu - określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda (tylko wyjątkowo nie musi ono być w ten sposób stwierdzone), oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce.

Pozwany natomiast, jeżeli chce się uwolnić od odpowiedzialności, powinien udowodnić jedną z okoliczności określonych w art. 299 § 2 k.s.h.

Przechodząc do omówienia przesłanek ekskulpacyjnych przewidzianych w art. 299 § 2 k.s.h., podkreślić należy, iż podstawą ogłoszenia upadłości spółki z o.o. jest jej niewypłacalność, która zachodzi, gdy spółka nie wykonuje swoich wymaganych zobowiązań. Drugą przesłanką uznania spółki za niewypłacalną jest sytuacja, gdy jej zobowiązania przekroczą wartość majątku spółki, niezależnie od tego, czy na bieżąco wykonuje ona swoje zobowiązania (art. 11 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego).

Wobec oparcia odpowiedzialności kreowanej przepisami omawianego przepisu na zasadzie winy, osoby, przeciwko którym podniesione zostaną roszczenia, mogą próbować ekskulpować się od odpowiedzialności, wykazując iż nie ponoszą winy w niezłożeniu lub opóźnionym złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Członek zarządu chcący uniknąć odpowiedzialności powinien wykazać przykładowo swój niezawiniony brak kontaktu z finansami i księgowością spółki. Powody mogą być różne, od dłuższej nieobecności członka zarządu obejmującej czas, w którym odpowiedni wniosek miał być złożony, przez wewnętrzny podział zadań poszczególnych członków zarządu, na podstępny wprowadzeniu w błąd co do danych o wynikach finansowych spółki kończąc (J. Giezek, D. Wnuk, Odpowiedzialność cywilna i karna w spółkach prawa handlowego, Warszawa 1994, s. 51).

Uchylić się od odpowiedzialności będą mogli również ci spośród członków zarządu, którzy na podstawie ksiąg handlowych i bilansów spółki wykażą, że w czasie, gdy zarząd spółki spoczywał w ich rękach, stan jej interesów był taki, że nie uzasadniał złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub otwarcie postępowania układowego. Zwolnieni od odpowiedzialności będą również członkowie zarządu, którzy po objęciu swojej funkcji i ustaleniu stanu interesów spółki natychmiast złożyli odpowiedni wniosek.

Kolejną przesłanką uwolnienia się członków zarządu od odpowiedzialności jest brak szkody po stronie wierzyciela, rozumianej jako pogorszenie możliwości zaspokojenia z majątku spółki zaistniałej wskutek niezgłoszenia we właściwym czasie wniosku o wszczęcie postępowania układowego lub upadłościowego. Brak szkody oznacza brak uszczerbku dla wierzyciela wynikający z porównania rzeczywiście zaistniałej sytuacji z sytuacją, w której członkowie zarządu zgłosiliby we właściwym czasie stosowny wniosek.

Jeśli zaś chodzi o charakter tej odpowiedzialności to według przeważającego w orzecznictwie poglądu, który Sąd orzekający podziela, odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z art. 299 k.s.h. stanowi szczególny przypadek odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadzie winy (tak: uchwała SN z 07.12.2006 r., III CZP 118/06, legalis nr 79166 i powołane w niej orzeczenia, a z późniejszego orzecznictwa - wyrok SN z 06.07.2007 r., III CSK 2/07, niepubl.). Specyfika odpowiedzialności odszkodowawczej przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swej wierzytelności wobec spółki, nie musi na zasadach ogólnych dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Wystarczy, że przedłoży tytuł egzekucyjny stwierdzający zobowiązanie spółki (por. uchwałę SN z 15.06.1999 r., III CZP 10/99, legalis nr 43890, a co do wyjątków od wymagania przedłożenia tego tytułu - wyrok SN z 13.12.2006 r., II CSK 300/06, legalis 88372) i udowodni, iż egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Jeżeli członek zarządu nie wykaże, że szkoda wierzyciela była niższa od niewyegzekwowanego od spółki zobowiązania, to poniesie wobec wierzyciela odpowiedzialność do wysokości tego zobowiązania. Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanej wobec spółki wierzytelności. Domniemane w świetle tej regulacji są także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członków zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości oraz zawinienie przez członków zarządu

niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości. Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki. Jest to niewątpliwie odstępstwo od ogólnej reguły ciężaru dowodu. Za takim rozwiązaniem przemawiają jednak ważne racje związane z celem ochrony wierzyciela spółki.

Należy zauważyć, że spoczywający na poszkodowanym wierzycielu dowód bezskuteczności egzekucji wierzytelności przeciwko spółce stanowi w istocie dowód doznania szkody w wysokości niewyegzekwowanej wierzytelności i związanych z tym kosztów. Z zasad doświadczenia życiowego wywnioskować można natomiast, iż w przeważającej większości przypadków z niewyegzekwowaniem wierzytelności przeciwko spółce łączy się uszczerbek wierzyciela w takiej właśnie wysokości. Dlatego powiązanie z wykazaniem bezskuteczności egzekucji wierzytelności wobec spółki domniemania doznania szkody w wysokości niewyegzekwowanej wierzytelności jest w pełni uzasadnione. Ponieważ jednak możliwe są także sytuacje, w których z przyczyn znanych na ogół jedynie osobom zarządzającym spółką, uszczerbek wierzyciela spowodowany bezskutecznością egzekucji jest mniejszy od niewyegzekwowanej wierzytelności, należało umożliwić tym osobom obalenie wspomnianego domniemania.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż powód zobowiązany była udowodnić istnienie niezaspokojonych zobowiązań oraz bezskuteczność egzekucji prowadzonej przez niego przeciwko dłużnej spółce.

Powód wykazał, że przysługuje mu wierzytelność wobec spółki (...) potwierdzona tytułem wykonawczym - wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 czerwca 2012 r. wydanym w sprawie o sygn. VIII 78/12. Wyrokiem tym Sąd zasądził od spółki (...) na rzecz powoda kwotę 110.079,89 zł wraz ze wskazanymi w wyroku odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania w kwocie 9.121 zł. Wyrok uprawomocnił się i jako taki stanowi podstawę do dochodzenia stwierdzonych w nim roszczeń. Bezspornym pozostaje również, że objęte tytułem wykonawczym wierzytelności istniały i stały się wymagalne w czasie, gdy pozwany był członkiem zarządu spółki (...).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału odwodowego przyjąć również należało, że egzekucja przeciwko spółce (...) jest bezskuteczna. Dowód na tę okoliczność stanowi przede wszystkim przebieg postępowania upadłościowego. Z listy wierzytelności, sporządzonej w toku postępowania upadłościowego wynika, że wierzytelność powoda, należąca do kategorii IV, wyprzedzają (uznane przez syndyka i umoszczone na liście, zaliczone do kategorii II i III) należności w łącznej kwocie przekraczającej 2.800.000 zł. Z zeznań syndyka wynika zaś, że na dzień zamknięcia rozprawy w masie upadłości zgromadzone zostały środki w wysokości około 1.500.000 zł (z tytułu sprzedaży nieruchomości i zasądzonych roszczeń), z tytułu sprzedaży ruchomości uzyskano kwotę około 90.000 zł, a wierzytelności należne masie upadłości wynoszą około 20.000 do 30.000 zł. Mając na uwadze powyższe ustalenia nawet gdyby przyjąć, że uda się ściągnąć wszystkie pozostałe wierzytelności upadłej spółki, to przy najbardziej optymistycznych założeniach, z uwzględnieniem granicznych maksymalnych kwot mogących zasilić masę upadłości nie będzie możliwe spłacenie wierzycieli kategorii IV w jakiegokolwiek części. Sposób i kolejność zaspokajania oraz przynależność danej wierzytelności do określonej kategorii regulują art. 342-344 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (dalej: Pr. up. i napr.). Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności, należności dalszej kategorii zaspokajają się dopiero po zaspokojeniu w całości należności poprzedzającej kategorii, a gdy majątek nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich należności tej samej kategorii, należności te zaspokajają się stosunkowo do wysokości każdej z nich. W okolicznościach niniejszej sprawy nie powinno ulegać wątpliwości, że ukończenie postępowania upadłościowego nie doprowadzi zatem do zaspokojenia powoda w żadnej części. Brak rezultatu w postaci zaspokojenia powoda w postępowaniu upadłościowym jest zaś niewątpliwie przejawem bezskuteczności egzekucji. Późniejsze ewentualne prowadzenie egzekucji indywidualnie przez powoda nie będzie przy tym możliwe co do zasady, skoro spółka powinna zostać wykreślona z rejestru.

W tym stanie rzeczy uznać należało, iż powód dopełnił ciężącego na nim obowiązku dowodowego w zakresie wykazania istnienia należności względem spółki (...) i bezskuteczności egzekucji, co uzasadniało skierowanie żądania przeciwko pozwanemu.

Wobec tego należało rozważyć, czy pozwany zwolnił się z odpowiedzialności, wykazując okoliczności, o jakich mowa w art. 299 § 2 k.s.h.

Fakt, iż pozwany był członkiem zarządu spółki w czasie, gdy wierzytelność powoda powstała i stała się wymagalna, nie był przedmiotem sporu, potwierdzała go też informacja z KRS (k. 117-120).

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na przyjęcie, że pozwany udowodnił przesłanki, z którymi art. 299 § 2 k.s.h. wiąże zwolnienie się członka zarządu od określonej w paragrafie pierwszym tego przepisu odpowiedzialności. Obrona pozwanego w tym przedmiocie ukierunkowana była okoliczność zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie.

Zgodnie z art. 10 Pr. up. i napr. upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny. Ustawowa definicja niewypłacalności sformułowana jest w art. 11 tej ustawy. Dłużnik, będący osobą prawną, jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań, a także, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet jeżeli zobowiązania na bieżąco wykonuje. Zgodnie z orzecznictwem, zaprzestanie płacenia długów jest takim stanem, który świadczy o istnieniu długów i niemożności ich płacenia. Jednocześnie, zaprzestanie płacenia długów, jako przesłanka ogłoszenia upadłości, musi mieć trwały charakter, co oznacza, że dłużnik nie tylko obecnie nie płaci długów, ale także, że nie będzie tego czynił w przyszłości z powodu braku niezbędnych środków (post. SN z 14.06.2000 r. V CKN 1117/2000, legalis nr 315859, post. SN z 18.08.1999 r. I CKN 509/99, legalis nr 503376). Przyjmuje się także, że podstawą ogłoszenia upadłości jest w zasadzie również stan, w którym dłużnik płaci tylko niektóre długi a zaprzestanie płacenia długów zachodzi wtedy, gdy dłużnik z braku środków płatniczych nie płaci przeważającej części swoich wymagalnych długów (wyrok SN z 19.11.2004 r. V CK 231/2004, legalis nr 76552). Zgodnie z art. 21 Pr. up. i napr. dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Przepis ten ustanawia termin do złożenia wniosku o upadłość, na podstawie którego należy oceniać, czy wniosek ten został złożony w terminie właściwym w rozumieniu art. 299 ust 2 k.s.h. Przepis, ustanawiający termin do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości ma charakter dyscyplinujący. Ma on zapobiegać sytuacji, w której członkowie zarządu zwlekają ze złożeniem tego wniosku, czym działają na szkodę wierzycieli spółki, sami odnosząc z tego tytułu korzyści (dalsze pobieranie wynagrodzeń, które nadto korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia - art. 342 i nast. Pr. up.).

Pozwany w celu poparcia stawianych twierdzeń wniósł o przeprowadzenie dowodu z jego przesłuchania oraz o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego Ostatni z wniosków dowodowych pozwanego został ostatecznie na rozprawie w dniu 2 marca 2016 r. cofnięty.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozwala zaś przyjąć, że wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony w czasie właściwym. Pozwany nie naprowadził żadnych dowodów, z których wynikałoby, że w czasie, gdy wymagalne stały się roszczenia powoda stwierdzone tytułem egzekucyjnym (tj. od lutego 2011 r. do stycznia 2012 r.) spółka (...) na bieżąco regulowała zobowiązania, a majątek czynny przekraczał wartość zobowiązań, wobec czego w tamtym okresie nie było podstaw do składania wniosku. Dodatkowo fakty będące przedmiotem dokonanych ustaleń, wskazane także przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w postanowieniu z dnia 30 grudnia 2013 r. oraz dokumenty dotyczące postępowania o ogłoszeniu upadłości spółki wskazują, że problemy finansowe dłużnika - spółki (...) rozpoczęły się już w 2011 r., która w tym roku odciągnęła stratę stanowiącą ok. 10 % przychodów. Ujemny wyniku finansowy na tym poziomie utrzymywał się nadto w styczniu (i w dalszych miesiącach) 2012 r., a zobowiązania ujęte następie na liście wierzytelności stały się wymagalne już w roku 2011 r. Na potrzebę wcześniejszego złożenia wniosku mogą wskazywać także zeznania samego pozwanego, który w trakcie przesłuchania wskazał, że w momencie składania wniosku o upadłość tj. w maju 2012 r. łączna suma zobowiązań spółki wynosiła kilka milionów złotych, a najstarsze zobowiązania były na pewno wielomiesięczne. Nadto jak zeznał pozwany decyzję o złożeniu wniosku podjął w oparciu o sprawozdanie finansowe spółki za ubiegły rok oraz inne dokumenty przygotowane na walne zgromadzenie udziałowców. S. więc sprawozdanie finansowe zostało złożone przez pozwanego we właściwym Urzędzie Skarbowym w marcu 2012 r., a dokumenty na walne zgromadzenie udziałowców wyznaczone na czerwiec przygotowane były sześć miesięcy wcześniej, to kilka miesięcy przed faktycznym złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości z możliwością

zawarcia układu pozwany miał świadomość, że spółka (...) nie płaciła bieżących długów, że stan ten ma charakter trwały, a przede wszystkim, że spółka nie będzie tego czyniła w przyszłości z powodu braku niezbędnych środków.

Nie kwestionując co do zasady (niezależnie od braku właściwego dowodu w tym zakresie) pozostałych twierdzeń pozwanego, dotyczących realizowania przed złożeniem w maju 2012 r. wniosku o ogłoszenie upadłości, dwóch kontraktów na budowę osiedla mieszkaniowego i budowy zaplecza oraz prowadzenia negocjacji w celu pozyskania nowych robót budowlanych, zaznaczyć należy, że nie może być tak, iż subiektywna ocena członka zarządu i chęć utrzymania spółki na rynku będzie usprawiedliwiała podjęcie wadliwych decyzji. Wadliwych szczególnie w tym kontekście, że w ich efekcie dochodzi do stanu braku możliwości zaspokojenia innych wierzycieli z majątku spółki. Trzeba pamiętać, że jak zaznaczono powyżej przesłanki ogłoszenia upadłości, czyli trwale zaprzestanie płacenia długu są jednoznaczne i mylne podjęcie decyzji co do właściwego momentu ogłoszenia upadłości oraz pograżanie spółki w tej złej kondycji finansowej np. poprzez nie uzyskanie kontraktów, skutkuje zmniejszeniem majątek w szybkim tempie, co spowodowało, że spółka (...) nie zaspokoila wierzycieli.

Sąd nie posiada wiedzy specjalnej z zakresu księgowości i na podstawie dokonanych ustaleń, nie jest w stanie potwierdzić wywodów pozwanego co do dobrej kondycji finansowej spółki. Zgromadzone dokumenty i twierdzenia pozwanego wskazują jednak raczej na złą kondycję spółki, aniżeli na brak podstaw do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w dacie wymagalności roszczeń powoda.

Podkreślić należy, iż to na pozwanym ciążył obowiązek wykazania istnienia przesłanek zwalniających go z odpowiedzialności, którego to ciężaru pozwany nie udźwignął. Niewątpliwie brak dowodu w postaci opinii biegłego uniemożliwia stwierdzenie, że złożenie przez pozwanego wniosku nastąpiło we właściwym terminie tym bardziej, że wszystkie pozostałe dowody twierdzenia tego nie potwierdzają.

Odnosząc się do kwestii zasadności roszczenia zgłoszonego przez powoda wobec pozwanego przy uwzględnieniu tego, że szkoda, o której mowa w art. 299 § 2 in fine k.s.h., odpowiada różnicy w potencjale majątkowym spółki, jaka wystąpiła, a do jakiej nie doszłoby, gdyby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości zaznaczenia także wymaga, że szkoda wierzyciela polega na powstaniu w majątku wierzyciela uszczerbku, który ma źródło w braku możliwości wyegzekwowania należności od spółki, bądź też w obniżeniu potencjału majątkowego spółki, spowodowanego z winy członka zarządu. Szkoda jako przesłanka odpowiedzialności członka zarządu jest utożsamiana z obniżeniem potencjału majątkowego spółki, a nie z bezpośrednim uszczerbkiem w majątku wierzyciela (por. wyrok S.N. z 14.06.2005 r. V CK 719/04, legalis nr 243420; wyrok S.N. z 31.01.2007 r. II CSK 417/06, legalis nr 80552). Tak rozumiana szkoda materializuje się w momencie bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce. W procesie o zasądzenie roszczenia opartego o art. 299 § 1 k.s.h. bezskuteczność egzekucji jest jedną z przesłanek, której udowodnienie obciąża powoda, z bezskuteczności egzekucji wynika bowiem domniemanie powstania szkody rozumianej specyficznie, tj. tak jak wyjaśniono powyżej. Powiązanie szkody z obniżeniem potencjału majątkowego spółki nie oznacza jednak, że brak jest uszczerbku w majątku wierzyciela, uszczerbek ten powstaje bowiem w wysokości niewyegzekwowanej od spółki należności.

Ciężar wykazania okoliczności zwalniających od odpowiedzialności członków zarządu spoczywał na pozwanym, czego jak wiadomo skutecznie nie uczynił, z przyczyn wyżej omówionych.

Uznając, iż wytoczone powództwo jest co do zasady słuszne należało ocenić czy zasadna jest wysokość dochodzonego roszczenia.

Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. obejmuje należność główną, a także zasądzone w tytule wykonawczym wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania zabezpieczającego oraz umorzonego postępowania egzekucyjnego i odsetki ustawowe od należności głównej. Zarówno bowiem należność główna, jak i odsetki od niej oraz koszty procesu i egzekucji, są niezaspokojonymi długami spółki.

Sąd uwzględnił więc powództwo w niniejszej sprawie co do całej kwoty głównej na którą składały się należności objęte wyrokiem tj. kwota 110.079,89 zł oraz koszty postępowania w wysokości 9.212 95 zł, a także kwota 2.605,40 zł z tytułu kosztów postępowania zabezpieczającego i kwota 1.113,52 z tytułu kosztów postępowania egzekucyjnego) oraz w zakresie odsetek od dnia 23 marca 2013 roku, oddalając powództwo co do odsetek za wcześniejsze okresy.

Przyczyną powyższego było przyjęcie, że roszczenie skierowane przeciwko członkowi zarządu ma charakter odszkodowawczy. Co za tym idzie brak jest bezpośredniego przełożenia pomiędzy terminem opóźnienia w jaki popadła spółka (...), której pozwany był członkiem zarządu, a terminem opóźnienia samego członka zarządu - pozwanego, który odpowiada za szkodę wywołaną niezgłoszeniem wniosku o upadłość we właściwym terminie. W przypadku spółki terminy opóźnienia wynikają z tytułu wykonawczego dołączonego do pozwu, gdzie określono termin początkowy naliczania odsetek.

Podkreślić zaś trzeba, że roszczenie wobec członka zarządu określone w art. 299 k.s.h. powstaje w zasadzie w chwili bezskuteczności egzekucji wierzytelności objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce, z reguły bowiem już wtedy, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej do jej naprawienia. Termin spełnienia takiego świadczenia odszkodowawczego nie jest jednak oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania. Wymagalność roszczenia należy więc określić zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania i dopiero od dnia wymagalności świadczenia wierzyciel może, zgodnie z art. 481 k.c., żądać odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu (uchwała SN z 07.12.2006 r., sygn. akt III CZP 118/06, legalis nr 79166).

Stąd wniosek, że o opóźnieniu pozwanego można mówić dopiero wtedy, kiedy zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego, dotyczącymi terminów wymagalności, popadł on w opóźnienie, to jest dopiero od wezwania go do zapłaty roszczenia odszkodowawczego. Co do zasady nie jest wykluczone, aby szkoda, którą poniósł powód wskutek niezłożenia wniosku o ogłoszenie upadłości obejmowała również odsetki za opóźnienie, których nie udało się wyegzekwować od samej spółki. Wówczas jednak strona powodowa winna obliczyć wartość tych odsetek, ująć je w postaci kwotowej i wezwać pozwanego do zapłaty tak wyliczonej szkody, obejmującej również odsetki. W niniejszej sprawie powód tego nie uczynił.

Sąd nie znalazł dowodu na to, aby pozwany był przed złożeniem pozwu wzywany do zapłaty należności, która jest przedmiotem pozwu. Powód nie przedłożyła takiego wezwania - ani obejmującego należność główną, ani skapitalizowane odsetki. Z tych względów przyjmując, że termin „niezwłocznie” oznacza termin realny, mający na względzie okoliczności miejsca i czasu (por. wyrok SN z 13.12.2006 r., II CSK 293/06, legalis nr 165201) Sąd uznał, że pozwany popadł w opóźnienie dopiero z chwilą 14 dni od doręczenia mu odpisu pozwu (dowód doręczenia k. 74). Dopiero od tej daty, a więc do 23 marca 2013 r. - kiedy to pozwany dowiedział się o szkodzie i szkody nie naprawił - zasądzone zostały od pozwanego odsetki.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku.

Stan faktyczny niniejszej sprawy został ustalony w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumenty zaoferowanych przez strony, które Sąd uznał za wiarygodne, jako że żadna ze stron nie kwestionowała ich treści, także Sąd nie powziął żadnych wątpliwości co do ich rzetelności i prawdziwości. Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe z zeznań zawnioskowanych świadków oraz zeznań strony. Stan faktyczny sprawy nie był zreszta pomiędzy stronami sporny, strony nie kwestionowały faktycznie dokonanych czynności zarówno w postępowaniu zabezpieczającym prowadzonym pod sygn. KM 3173/12 jaki i w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. KM 3726/12, a także czynności podejmowanych w postępowaniu wywołanym wnioskiem pozwanego o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu prowadzonym pod sygn. akt XII GU 53/12, a następnie na skutek zmienny sposób prowadzenia postępowania upadłościowego pod sygn. akt XII GUp 26/09. Spór skupiał się na odmieniał ocenie tychże czynności w kontekście uznania ich za spełnienie przesłanek w zakresie odpowiedzialności pozwanego określonych w art. 299 k.s.h.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w pkt II sentencji wyroku oparte zostało na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Konsekwencją uwzględnienia powództwa co do całości należności głównej było obciążenie kosztami niniejszego postępowania pozwanego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną na rzecz powodowa kwotę 28.355 zł składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 9.900 zł za postępowanie przed Sądem I instancji, Sądem Apelacyjnym i Sądem Najwyższym (ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz. U. 2013 r., poz. 460), opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (k. 8) oraz opłata sądowa od pozwu w wysokości 6.146 zł (k.46), opłata sądowa od apelacji w wysokości 6.146 zł (k.124), opłata sądowa od skargi kasacyjnej w wysokości 6.146 zł (k.46).

Sygn. akt VIII GC 504/15 S., dnia 4 maja 2016 roku

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)